

Handläggare
Carite Ericson
Telefon: 08-508 21 304

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2018-02-01

Tillsyn av försäljning av folköl och tobak

- redovisning av 2017 och tillsynsplan för 2018

Förvaltningens förslag till beslut

- Stadsdelsnämnden godkänner redovisning av tillsyn 2017 samt godkänner tillsynsplan för 2018.

Anne-Marie Tingeborn
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

I detta ärende redovisas tillsyn för 2017 samt årets plan för tillsyn av försäljningsställen.

Stadsdelsnämnden är ansvarig för tillsyn av försäljning av folköl och tobak inom sitt geografiska ansvarsområde. Som ett led i detta arbete genomförs kontrollköp för att säkerställa att legitimation efterfrågas vid försäljning till personer under 25 år.

Vid årets slut hade Älvsjö stadsdelsområde 15 ställen registrerade i stadens ärendehanteringssystem. Av dessa ställen säljer en näringsidkare (foodtrailer) enbart folköl, sju butiker säljer endast tobak och sju butiker säljer både folköl och tobak.

Förvaltningen gör sammantaget bedömningen att de flesta försäljningsställen uppfyller kraven men några anmärkningar har gjorts.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden är ansvarig för tillsyn av försäljning av folköl och tobak inom sitt geografiska ansvarsområde medan socialnämnden svarar för samordning, information, utbildning för handlare, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan. Socialnämnden följer också upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner och har hand om registrering av försäljningsställen samt uttag av tillsynsavgifter.

Alkohollagen och tobakslagen är sociala skyddslagstiftningar där omsorgen om unga är en av grunderna. Åldersgränsen för att köpa folköl och tobak är 18 år. Näringsidkare är skyldiga att anmäla försäljning av folköl och tobak till kommunen. De är även skyldiga att bedriva egenkontroll över verksamheten och beskriva denna skriftligt i egenkontrollprogram. I alkohollagen och tobakslagen finns fler regleringar kring försäljningen.

Den folkölsförsäljning som sker på restauranger, som även har vin och spriträttigheter, omfattas inte av nämndens tillsynsansvar.

Ärendet

Älvsjö stadsdelsområde har vid årets slut 15 ställen som säljer folköl och/eller tobak registrerade. Varje anmält försäljningsställe ska få minst ett tillsynsbesök per år, utifrån den tillsynsplan som upprättas i början av året. Av arbetsmiljökäl görs tillsynsbesöken av två personer. Besöken dokumenteras i ett tillsynsprotokoll. Fortlöpande under året sker dessutom tillsyn hos alla nyöppnade butiker samt vid ägarbyten. Lämplig information överlämnas och tillsynen är inriktad på att ge råd och stöd.

Varje tillsynsbesök registreras och dokumenteras i stadens ärendehanteringssystem OL2. Vid tillsynsbesöket försäkras sig personalen om att försäljningsställets skyltning, marknadsföring och märkning överensstämmer med lagen. Vid tillsynsbesöket kontrolleras att egenkontrollprogram finns och att det är anpassat efter försäljningsställets förhållanden. Förvaltningen delar ut en pärm med informationsmaterial om gällande regler vid första tillsynsbesöket.

Av Älvsjös 15 försäljningsställen säljer en näringsidkare (foodtrailer) enbart folköl, sju butiker säljer endast tobak och sju butiker säljer både folköl och tobak.

Sedan ett par år tillbaka finns återigen möjlighet att genomföra kontrollköp av tobak och folköl med hjälp av ungdomar som fyllt 18 år, som en kompletterande tillsynsmetod. Kontrollköp genomfördes under 2017 i samtliga butiker som säljer tobak. Kontrollköpen ägde rum vid två tillfällen; i juni och oktober. Under 2018 kommer kontrollköp även genomföras för folköl.

Resultat av tillsyn 2017

Vid årets slut hade Älvsjö 15 försäljningsställen registrerade i stadens ärendehanteringssystem OL2. Av dessa ställen säljer en näringsidkare (foodtrailer) enbart folköl, sju butiker säljer endast tobak och sju butiker säljer både folköl och tobak.

Två butiker har bytt ägare och i samband med detta fått nya tillsynsbesök. Ett ärende har inletts för olaglig tobak i butik och lager och behandlas som ett eget ärende av nämnden (dnr 1.3.1.11-2017). Vid kontrollköpstillfället i juni sålde två butiker tobak till ungdom som inte kunde uppvisa legitimation, medan en butik sålde tobak till ungdom som inte kunde uppvisa legitimation vid kontrollköpstillfället i oktober.

Tillsynsplan 2018

Förvaltningen har upprättat en tillsynsplan för alkohol och tobak för 2018. Enligt denna kommer tillsynsbesök att göras hos samtliga försäljningsställen under våren. I samband med besöken läggs resultatet in i dataprogrammet OL2 och butiksinnehavaren får återkoppling med en upprättad tillsynsrapport. Under sommaren och hösten genomförs kontrollköp på samtliga ställen. Genomförd tillsyn av försäljningsställen redovisas till nämnden i mars 2019.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av preventionssamordnaren inom verksamhetsområde barn, ungdom och vuxna. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen 25 januari 2018.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Mot bakgrund av vad som redovisas ovan föreslår förvaltningen att nämnden godkänner tillsynsredovisning av 2017 och tillsynsplan för 2018.

Bilagor

1. Redovisning av tillsyn 2017
2. Plan för tillsyn 2018